

**MAAHANMUUTTAJIEN AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN
VALMISTAVA KOULUTUS**

OPETUSSUUNNITELMA

**Etelä-Karjalan
ammattiopisto**

Ammattiopiston johtokunta hyväksynyt 25.11.2008
Voimaantulo 1.8.2010
Rehtori hyväksynyt muutokset 28.9.2010

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO.....	3
2 YLEISET TAVOITTEET JA OPINTOJEN MUODOSTUMINEN.....	3
2.1 Yleiset tavoitteet.....	3
2.2 Opintojen muodostuminen ja ajoitus.....	3
2.3 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.....	6
3 OPINTOJEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI	7
4 OPISKELIJAN ARVIOINTI	21
4.1 Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet	21
4.2 Arvioinnista tiedottaminen	21
4.3 Opiskelijan osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen	21
4.4 Oppimisen ja osaamisen arviointi	22
4.5 Arvosanasta päättäminen	22
4.6 Arviointiaineiston säilyttäminen, arvioinnin uusiminen ja arvosanan korottaminen, arvioinnin oikaiseminen	23
4.7 Todistukset	23
5 MUUT MÄÄRÄYKSET	24
5.1 Opinto-ohjaus ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	24
5.2 Erityisopetuksen toteuttaminen.....	24
5.3 Kodin ja koulun yhteistyö	25
5.4 Opiskelijahuolto	25
LIITE Kielitaidon tasojen kuvausasteikko.....	26

1 JOHDANTO

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 630/1998, 3 §:n mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä järjestettävää, ei tutkintoon johtavaa koulutusta. Ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen (A811/1998, 21 §) mukaan valmistavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet ammatillisiin opintoihin siirtymistä varten.

Tämä opetussuunnitelma on laadittu Opetushallituksen määräyksen 7/011/2008 eli maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet mukaisesti. Määräyksen mukaan valmistava koulutus on tarkoitettu ensisijaisesti tutkintoon johtavaan ammatilliseen peruskoulutukseen aikovia nuoria tai aikuisia varten. Koulutus valmistaa yleisesti kaikkeen ammatilliseen peruskoulutukseen.

Koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajille tai maahanmuuttajataustaisille henkilöille, joilla on jo suomen kielen peruskielitaito, joka vastaa keskimäärin kielitaidon tasojen kuvausasteikon tasoa A2.2 (liite).

Koulutusta järjestetään Etelä-Karjalan ammattiopistossa sekä Lappeenrannassa (paikka: sosiaali- ja terveystieteiden, Valto Käkelän katu 3) sekä Imatralla (paikka: tekniikka, Koulukatu 5).

2 YLEISET TAVOITTEET JA OPINTOJEN MUODOSTUMINEN

2.1 Yleiset tavoitteet

Koulutuksen päätavoite on, että opiskelija saa valmiudet opiskella ammatillisessa peruskoulutuksessa. Opiskelija oppii tuntemaan suomalaisen opiskelu- ja työkultuurin aiempaa paremmin, ja opiskelija saavuttaa sellaiset tiedot ja taidot, että hän pystyy koulutuksen jälkeen seuraamaan opetusta ja suoriutumaan tutkintoon johtavasta ammatillisesta peruskoulutuksesta. Opiskelija myös osaa hakeutua aktiivisesti ammatillisiin opintoihin.

Opiskelija harjaantuu tieto- ja viestintätekniikan käyttäjäksi sekä opiskelua että yhteiskunnassa toimimista varten, ja hän saa riittävät valmiudet opiskeluun ja työelämään. Valmistavassa koulutuksessa tavoitteisiin pyritään monipuolisten ja käytännön kokemuksia hyödyntävien opiskelumenetelmien avulla, joita voidaan tarvittaessa henkilökohtaistaa.

Tavoitteena on, että opiskelija suorittaa koko ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen. Jos koulutus jostakin syystä keskeytyy, opiskelijan on mahdollista täydentää opintonsa myöhemmin koko koulutukseksi.

2.2 Opintojen muodostuminen

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen laajuus on 40 opintoviikkoa. Valmistava koulutus koostuu seuraavista opinnoista, jotka voivat vaihdella opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

MAAHANMUUTTAJIEN AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS

Etelä-Karjalan ammattiopisto
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta

OPINTOJEN OSAT**OPINTOJEN MUODOSTUMINEN 40 ov**

Kielelliset taidot	16
Suomen kieli	15
Vieraat kielet (englanti)	1

Matemaattiset, tietotekniset ja luonnontieteelliset taidot	3
Matematiikka	1
Tietotekniikka	1
Fysiikka ja kemia	1

Yhteiskuntatietous ja kulttuurin tuntemus	7
Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri	2
Kansalaisena Suomessa	2
Ensiapu	1
Liikunta	1
Terveystieto	1

Opiskelu- ja ammatinvalintataidot	12
Suomalainen koulutusjärjestelmä	1
Koulutukseen tutustuminen	2
Työssäoppimiseen valmentautuminen	8
Opinto-ohjaus	1

Valinnaiset opinnot	2
Hygieniapassi	1
Suomen lisäkurssi	1

Yhteensä: 40

Opiskelu- ja ammatinvalintataidot –opintoihin sisältyy 8 opintoviikkoa työssäoppimiseen valmentautumista eli työelämään tutustumista. Opiskelu- ja ammatinvalintataitoihin sisältyy myös kahden alan ammatilliseen opiskeluun tutustumista ja opinto-ohjausta. Opiskelijat saavat henkilökohtaista ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta, joka tukee heidän ammatillisia valintojaan.

Valinnaiset opinnot järjestetään koulun tarjonnan ja opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

MAAHANMUUTTAJIEN AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS

Etelä-Karjalan ammattiopisto

Tekniikan ala, Imatra

OPINTOJEN OSAT**OPINTOJEN MUODOSTUMINEN, 40 ov**

Kielelliset taidot	17
Suomen kieli	16
Vieraat kielet (englanti)	1
Matemaattiset, tietotekniset ja luonnontieteen taidot	4
Matematiikka	1
Tietotekniikka	2
Fysiikka ja kemia	1
Yhteiskuntatietous ja kulttuurin tuntemus	6
Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri	2
Työelämä tieto	2
Taide ja kulttuuri	2
Opiskelu- ja ammatinvalintataidot	11
Suomalainen koulutusjärjestelmä	1
Koulutukseen tutustuminen	5
Työssäoppimiseen valmentautuminen	4
Opinto-ohjaus	1
Valinnaiset opinnot	2
Terveystieto	1
Liikunta	1
Yhteensä:	40

Opiskelu- ja ammatinvalintataidot –opintoihin sisältyy 4 opintoviikkoa työssäoppimiseen valmentautumista eli työelämään tutustumista. Opiskelu- ja ammatinvalintataitoihin sisältyy myös kahden alan ammatilliseen opiskeluun tutustumista ja opinto-ohjausta. Opiskelijat saavat henkilökohtaista ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta, joka tukee heidän ammatillisia valintojaan.

Valinnaiset opinnot järjestetään koulun tarjonnan ja opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

2.3 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Tässä koulutuksessa pätee, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998, 14 §) sanotaan opiskelijan mahdollisuudesta yksilöllisiin opintojen valintoihin ja asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta (A 811/1998, 3 §, 4 §, 12 a §) opinnoista tiedottamisesta, opinto-ohjauksesta ja osaamisen tunnustamisesta.

Lisäksi opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) hänen yksilöllisten lähtökohtiensa pohjalta. HOPSia päivitetään koko koulutuksen ajan.

Tarkemmin HOPSin tekemisestä luvussa 5.1.

3 OPINTOJEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI

Opintojakso	Englannin kieli
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija tuntee englannin kielen suulliset ja kirjalliset perusteet. Tavoite on taitotaso A1.3 (ks. liite). Opiskelija ymmärtää yksinkertaisia lausumia tavallisissa tilanteissa. Opiskelija osaa kertoa lyhyesti itsestään ja selviytyy yksinkertaisista palvelutilanteista asiakkaana. Opiskelija ymmärtää lyhyitä tekstejä, joissa käsitellään arkielämää tai annetaan ohjeita. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä. Opiskelija pystyy kirjoittamaan englannin kielellä lyhyitä tekstejä. Opiskelija osaa tavallisimpia sanoja ja ilmauksia, jotka liittyvät omaan elämään tai asioimistilanteisiin.
Keskeinen sisältö	Tervehdykset, oma esittely, perussanastoa ja fraaseja. Viestien ja muiden pienten tekstien kirjoittaminen ja niiden lukeminen. Asioimistilanteet. Perusrakenteita.
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.
Kytkenät muihin opintoihin	Englannin kielen taidot tukevat myös suomen kielen opintoja sekä tarjoavat mahdollisuuden vertailla kulttuuristen ilmiöiden heijastumista kielissä.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja testien perusteella.
Arvioijat:	Opettaja
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.
Arviointikriteerit:	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija hallitsee englannin kielen perusteet ja pystyy viestimään taitotasolla A1.2 tai A1.3 (ks. liite).

Opintojakso	Ensiapu
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija osaa antaa perusensiapua ja ohjata jatkohoitoon.
Keskeinen sisältö	EA1-tason ensiapu.
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, harjoitusten ja testin perusteella.
Arvioijat:	Opettaja
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut tunneille aktiivisesti, tehnyt harjoitukset ja suorittanut testin hyväksytysti.

Opintojakso	Fysiikka ja kemia		
Laajuus	1 ov		
Tavoitteet	Opiskelija tuntee fysiikan ja kemian peruskäsitteitä ja ilmiöitä. Opiskelija osaa soveltaa fysiikan ja kemian tietoja joihinkin käytännön sovelluksiin.		
Keskeinen sisältö	Kemian peruskäsitteitä. Kemiallisten merkintöjen periaatteet, kemiallisten yhdisteiden ominaisuudet, työturvallisuus. Fysiikan peruskäsitteitä: mekaniikka, lämpö, sähkö, valo, ääni ja säteily.		
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.		
Kytkenät muihin opintoihin	Matematiikka, suomen kielen opinnot.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja testien perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätty itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.		
Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tunnistaa jonkin arkikokemuksen fyysikaalisen perustan	- opiskelija tuntee fysiikan peruskäsitteet: mekaniikka, lämpö, sähkö, valo, ääni ja säteily	- opiskelija tuntee fysiikan peruskäsitteet ja osaa soveltaa niitä
	- opiskelija tietää kemiallisten merkintöjen ja työturvallisuuden periaatteet	- opiskelija tietää kemiallisten merkintöjen ja työturvallisuuden periaatteet - opiskelija tuntee kemian peruskäsitteet	- opiskelija tietää kemiallisten merkintöjen periaatteet ja työturvallisuuden periaatteet sekä tuntee kemiallisten yhdisteiden ominaisuudet - opiskelija tuntee ja osaa soveltaa kemian peruskäsitteitä

Opintojakso	Kansalaisena Suomessa		
Laajuus	2 ov		
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu Suomen yhteiskunnalliseen järjestelmään ja tuntee oikeutensa sekä velvollisuutensa aktiivisena asukkaana ja kansalaisena. Opiskelija ymmärtää lainsäädännön merkitystä ja sen vaikutusta yhteiskunnan toimintaan. Opiskelija ottaa vastuuta omaa elämäänsä koskevista ratkaisuista ja vaikuttaa aktiivisesti omaan elämäntilanteeseensa ja tulevaisuuteensa.		
Keskeinen sisältö	Yksilön asema ja oikeudet Suomessa. Talouselämä: kansantalouden toiminta sekä kodin talous ja omien raha-asioiden hoitaminen. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Työelämä: työntekijän asema, työnhaku ja työmarkkinat, yrittäjyys työntöön muotona.		
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.		
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, opiskelu- ja ammatinvalintataidot.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, tehtävien ja testien perusteella.		

Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.		
Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tutustuu yksilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa	- opiskelija tietää Suomessa pysyvästi asuvaa henkilöä koskevat keskeiset oikeudet ja velvollisuudet - opiskelija osaa toimia yhteiskunnan sääntöjen mukaisesti - opiskelija tietää suomalaisen oikeusjärjestelmän peruspiirteet	- opiskelija tuntee Suomessa pysyvästi asuvaa henkilöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet - opiskelija toimii yhteiskunnan sääntöjen mukaisesti - opiskelija tuntee suomalaisen oikeusjärjestelmän
	- opiskelija tietää Suomen elinkeinoelämän toimialoja ja oman taloudenhoidon perusteita	- opiskelija tietää oikeutensa ja velvollisuutensa taloudellisena toimijana (verotus, tuet ym.) - suunnittelee omia taloudellisia asioitaan - opiskelija tuntee Suomen elinkeinoelämän keskeisimpiä toimialoja, tuotantoa ja palveluita sekä niiden merkitystä työllisyydelle	- opiskelija ymmärtää oikeutensa ja velvollisuutensa taloudellisena toimijana - opiskelija tuntee Suomen elinkeinoelämää
	- opiskelija tietää Suomen poliittisen järjestelmän perusteet	- opiskelija tuntee Suomen poliittisen järjestelmän ja puolueet	- opiskelija tuntee Suomen poliittisen järjestelmän, puolueet ja vaalikäytännön
	- opiskelija tutustuu työntekijän rooliin työmarkkinoilla - opiskelija tietää minkälaisia työnhakuasiakirjoja Suomessa käytetään	- opiskelija ymmärtää työntekijän roolin työmarkkinoilla - opiskelija osaa tehdä työnhakuasiakirjoja ja tietää miten työhaastatteluun valmistaudutaan	- opiskelija tuntee työmarkkinoita sääteleviä taloudellisia tekijöitä ja niiden keskinäisiä riippuvuuksia - opiskelija osaa tehdä työnhakuasiakirjoja ja valmistautua työhaastatteluun - opiskelija tiedostaa yrittäjyyden yhdeksi uravaihtoehdoksi ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnassa

Opintojakso	Koulutukseen tutustuminen
Laajuus	5 ov (Imatra) / 2 ov (Lappeenranta)
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu ammatilliseen peruskoulutukseen kahdella eri alalla. Opiskelija on mukana itseään kiinnostavan alan ammatillisen koulutuksen ryhmässä tai tutustuu kyseiseen koulutukseen muulla sopivalla tavalla. Opiskelija pohtii omaa soveltuvuuttaan kyseiselle alalle ja käyttää kokemusta apuna tehdessään omia opiskelusuunnitelmiaan.
Keskeinen sisältö	Opiskelija tutustuu kahden itseään kiinnostava ammattialan opiskeluun.
Toteutustapa	Opiskelija on sovitun ajan mukana ammatillisten opintojen ryhmässä tai tutustuu koulutukseen muulla sovitulla tavalla.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, opinto-ohjaus.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu oppimispäiväkirjan ja muiden tehtävien perusteella.
Arvioijat:	Vastuupettaja.
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut ammatillisen peruskoulutuksen opintojen opetukseen ja/tai tehnyt muut sovitut tehtävät.
Arviointikriteerit	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija on tutustunut kahden eri alan opiskeluun ohjeiden mukaisesti.

Opintojakso	Liikunta
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen ihmiselle. Opiskelija tietää työergonomian perusteet.
Keskeinen sisältö	Erialaista liikuntaa. Tietoa liikunnan merkityksestä ihmiselle ja työkyvyn ylläpitämiselle. Työergonomia ja työn fyysinen kuormittavuus. Liikuntasuositus
Toteutustapa	Oppitunnit.
Kytkenät muihin opintoihin	Terveystieto.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä (Lappeenranta) / S tai T1, H2, K3 (Imatra)
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden perusteella.
Arvioijat:	Opettaja
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut tunneille aktiivisesti.

Opintojakso	Matematiikka		
Laajuus	1 ov		
Tavoitteet	Opiskelija osaa käyttää laskutoimituksia tehtävien ratkaisemisessa, hallitsee matemaattisia ajattelutapoja (loogista ja avaruudellista ajattelua) ja esittämismuotoja (kaavoja, malleja, kuvioita) ja osaa tulkita niitä sekä osaa käyttää matemaattisia apuvälineitä, taulukoita ja laskimia.		
Keskeinen sisältö	Matematiikan sanasto suomeksi, peruslaskutoimitukset, mittayksiköt, prosenttilaskenta, laskimen käyttö, geometrian perusteet sekä tilastojen ja graafien tulkitseminen.		
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.		
Kytkenät muihin opintoihin	Fysiikka ja kemia, suomen kielen opinnot.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja testien perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.		
Arviointikriteerit:	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tuntee matematiikan keskeisen sanaston suomeksi	- opiskelija käyttää matematiikan sanastoa suomeksi	- opiskelija hallitsee matematiikan keskeisen sanaston suomeksi ja soveltaa sitä erilaisiin tehtäviin
	- opiskelija ratkaisee peruslaskutoimituksia saatuaan ohjausta - opiskelija osaa soveltaa prosenttilaskentaa muutamissa tehtävätyypeissä	- opiskelija osaa ratkaista peruslaskutoimituksia - opiskelija arvioi laskutehtävien tulosten järkevyyttä - opiskelija osaa soveltaa prosenttilaskentaa	- opiskelija osaa ratkaista ja soveltaa peruslaskutoimituksia ja arvioida tulosten järkevyyttä - opiskelija hallitsee prosenttilaskennan - opiskelija pystyy esittämään perustellun ratkaisun sanallisesti esitettyyn ongelmaan joko pääättelemällä tai yhtälöitä hyödyntämällä
	- opiskelija tuntee keskeisimpiä mittayksiköitä ja matemaattisia suureita	- opiskelija tuntee useimmat mittayksiköt ja matemaattiset suureet	- opiskelija tuntee ja osaa käyttää mittayksiköitä ja matemaattisia suureita
	- opiskelija ymmärtää selkeitä, yksinkertaisia taulukoita, piirroksia ja kuvaajia	- opiskelija ymmärtää taulukoita, piirroksia ja kuvaajia - opiskelija tunnistaa eri geometriset muodot	- opiskelija ymmärtää erilaisia taulukoita, piirroksia ja kuvaajia - opiskelija tuntee eri geometriset muodot
	- opiskelija osaa ohjattuna käyttää laskinta - opiskelija osaa käyttää harppia ja viivoitinta geometrinen laskutoimitusten tekemiseen	- opiskelija osaa käyttää laskinta ja muita apuvälineitä - opiskelija osaa suorittaa mittauksia ja niihin liittyviä laskelmia - opiskelija osaa käyttää luokitteluja ongelmien ratkaisussa	- opiskelija osaa käyttää laskinta ja muita apuvälineitä itsenäisesti tarpeen mukaan

Opintojakso	Opinto-ohjaus
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija hankkii tietoja monipuolisesti sekä opiskelee itsenäisesti ja omatoimisesti sekä pystyy arvioimaan omaa oppimistaan ja osaamistaan. Opiskelija suhtautuu myönteisesti opiskeluun. Opiskelija ymmärtää sen, miten hänen osaamistaan mitataan ja arvioidaan. Opiskelija toimii yhteistoiminnallisesti ryhmätöissä sekä vuorovaikutus- ja viestintätilanteissa. Opiskelija kartoittaa omaa elämäntilannettaan sekä hankkii tietoja ja taitoja, joiden avulla tekee aktiivisesti omaan elämäänsä liittyviä päätöksiä. Opiskelija arvioi omaa toimintaansa ja toimii suunnitelmallisesti sekä tekee realistisia opiskelusuunnitelmia. Opiskelija tuntee ammatillisten perustutkintojen ja opintojen muodostumisen sekä ammattiosaamisen näytön periaatteen.
Keskeinen sisältö	Opiskelutaidot ja itsearviointi. Arviointikäytännöt ja periaatteet. Opiskelupaikan valintaan ja etsimiseen liittyvät tietolähteet. Ryhmätöytäidot. Opiskelusuunnitelman tekeminen. Ammatilliset perustutkinnot ja ammattiosaamisen näytöt.
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, ammatilliseen opiskeluun tutustuminen.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja tehtävien perusteella.
Arvioijat:	Opettaja(t).
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut tunneille aktiivisesti ja tehnyt määrätyt tehtävät sekä itselleen opiskelusuunnitelman.
Arviointikriteerit	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija ymmärtää koulutuksen merkityksen omalle elämälleen ja hän on tehnyt itselleen ohjattuna opiskelusuunnitelman.

Opintojakso	Suomalainen koulutusjärjestelmä
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Opiskelija tutustuu oman paikkakunnan eri oppilaitoksiin ja tuntee oman paikkakunnan koulutustarjontaa. Opiskelija tuntee suomalaisen opiskelukulttuurin yleisesti ja osaa toimia oman oppilaitoksensa opiskelukulttuurin ja oppilaitoskäytäntöjen mukaisesti.
Keskeinen sisältö	Suomalainen koulutusjärjestelmä. Oman paikkakunnan oppilaitokset ja koulutusmahdollisuudet. Suomalainen opiskelukulttuuri. Oman oppilaitoksen toiminta ja käytännöt.
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, ammatilliseen opiskeluun tutustuminen, opinto-ohjaus.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja tehtävien perusteella.
Arvioijat:	Opettaja
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut tunneille aktiivisesti ja tehnyt määrätyt tehtävät.

Arviointikriteerit	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija tuntee suomalaista koulutusjärjestelmää siten, että osaa valita itselleen sopivan jatkokoulutusväylän ja osaa etsiä koulutukseen liittyvää tietoa eri lähteistä. Opiskelija tuntee erityisesti oman paikkakunnan koulutustarjontaa. Opiskelija tuntee oman oppilaitoksensa opiskelukulttuurin ja oppilaitoskäytännöt ja hän pyrkii toimimaan niiden mukaisesti.
---------------------------	--

Opintojakso	Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri		
Laajuus	2 ov		
Tavoitteet	Opiskelija ymmärtää suomalaisia toimintatapoja ja arvoperusteita sekä perinteitä. Opiskelija hahmottaa Suomen maantieteellisen aseman ja tuntee Suomen historiaa ja kulttuuria. Opiskelija tuntee oman elinympäristönsä (oma maakunta).		
Keskeinen sisältö	Suomalainen yhteiskunta ja sen rakenne, yhteiskunnan palvelujärjestelmä. Suomalainen kulttuuri ja elämäntapa, suomalaiset arvot ja normit. Suomalainen perhe ja perheenjäsenten asema. Suomalaiset kansalliset perinteet ja juhlapäivät. Suomen historia ja maantiede: Suomen lähihistoria, maantieteellinen sijainti ja asema, EU. Etelä-Karjala elinympäristönä ja maakuntana.		
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.		
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, tehtävien ja testien perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.		
Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tietää Suomen yhteiskunnallisen järjestelmän peruspiirteet	- opiskelija tuntee Suomen yhteiskunnallista järjestelmää ja peruspalveluita	- opiskelija osaa käyttää yhteiskunnan peruspalveluita ja ymmärtää yhteiskunnan toimintaa
	- opiskelija osaa pohtia oman ja suomalaisen kulttuurin eroja	- opiskelija pystyy toimimaan luontevasti suomalaisessa kulttuurissa ja myös erilaisista kulttuureista tulevien ihmisten kanssa	- opiskelija osaa toimia luontevasti suomalaisessa kulttuurissa ja monikulttuurisissa tilanteissa - opiskelija pystyy vertailemaan suomalaisen ja oman kulttuurinsa arvoja, normeja ja tapoja - opiskelija suhtautuu kulttuurieroihin rakentavalla tavalla
	- opiskelija tietää yleispiirteittäin Suomen lähihistorian pääkohdat ja Suomen sekä lähialueiden maantieteen	- opiskelija tietää Suomen historian keskeisimmät tapahtumat - opiskelija tuntee Suomen ja lähialueiden maantieteen - opiskelijalla on perustiedot Euroopan unionista	- opiskelija tuntee Suomen historian keskeisimmät tapahtumat - opiskelija ymmärtää Suomen lähihistorian merkityksen nykyiselle yhteiskunnalle - opiskelija tietää Suomen aseman Euroopan unionissa

Opintojakso	Suomen kieli
Laajuus	16 ov (Imatra) / 15 ov (Lappeenranta)
Tavoitteet	<p>Tavoite on taitotaso B1.2 (ks. liite).</p> <p>Yleistavoitteena on, että opiskelijalla on edellytykset osallistua suomenkieliseen opetukseen ja tutustua työelämässä ja ammatillisissa opinnoissa tarvittaviin ilmaisutapoihin ja keskeiseen sanastoon. Hän toimii melko itsenäisesti ja hoitaa asioitaan suomen kielellä koulutuksen yhteydessä, työelämään hakeutuessa sekä erilaisissa asiointitilanteissa. Opiskelijan suulliset ja kirjalliset taidot syvenyvät rakenteiden ja sanaston hallinnan avulla. Opiskelija etenee suomen kielen opinnoissa lähtötasonsa mukaan.</p> <p>Suomen kielen opintojen perusoletuksena on, että opiskelija jo hallitsee taitotason A2.2 edellyttämät viestintätaidot, rakenteet ja keskeistä arkielämän sanastoa. Opintojen tavoitteiden määrittelyssä on käytetty kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa (liite), jonka taso B1.2 (sujuva peruskielitaito) kuvaa pääpiirteittäin opiskelijan osaamista koulutuksen lopussa.</p> <p>Opinnot arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä, mutta opiskelijalle annetaan koko opintojen ajan palautetta kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa hyväksi käyttäen.</p> <p>KUULLUN YMMÄRTÄMINEN Tavoitteet: Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee seuraamaan yleisiä aiheita sisältäviä luentoja, esitelmiä sekä palvelu- ja asiointitilanteita • ymmärtää puheen pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat muodollisesta ja epämuodollisesta keskustelusta sekä muusta viestinnästä • osaa tiivistää ja ilmaista kuulemastaan avainkohdat • ymmärtää yleiskieltä ja itselleen tuttua puhekieltä • ymmärtää arki- ja työelämässä sekä asiointitilanteissa käytettäviä idiomeja ja fraaseja sekä opiskeluun liittyviä käsitteitä • pystyy osallistumaan keskusteluun, tekemään muistiinpanoja ja osallistumaan ryhmätyöskentelyyn sekä kuuntelemaan • ottaa vastaan ohjeita ja tehtävänantoja • erottaa puhutun kielen yksilöllisen, tilanteisen ja alueellisen vaihtelun sekä ymmärtää nonverbaalia viestintää • kykenee seuraamaan uutisia, ajankohtaisohjelmia ja muitakin ohjelmia median välityksellä. <p>PUHUMINEN Tavoitteet: Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen • osaa viestiä tavallisissa tilanteissa, kertoa ammattiin ja opiskeluun liittyviä asioita sekä tehdä kysymyksiä ja lisäkysymyksiä • osaa käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja • käyttää myös monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita • osaa viestiä käytännönläheisissä ja omaan elämään liittyvissä tilanteissa (esittäytyminen, asiakeskustelu, asioimistilanteet, puhelinkeskustelu) • osaa ääntää suomen kieltä ymmärrettävästi ja käyttää oikeaa intonaatio-

	<p>ta ja painoa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee keskustelussa tarkentavia kysymyksiä, esittää eriäviä ja yhteneviä mielipiteitä ja perusteluja • tuntee kohteliaisuussäännöt ja ottaa huomioon toisten mielipiteet • osaa jaksottaa puheensa oikein • hallitsee ammattiviestinnän perusteet • osaa antaa ohjeita ja neuvoja sekä raportoida ja pitää suullisia esitelmiä • tuntee suomen kielen ja oman äidinkielen kulttuuriset käyttöerot ja puheen tilannekohtaisen vaihtelun • osaa kommunikoida työ- ja opiskelupaikkahaastattelussa <p>LUETUN YMMÄRTÄMINEN Tavoitteet: Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • pystyy lukemaan muutaman kappaleen pituisia tekstejä eri aiheista • osaa etsiä ja yhdistellä tietoja useammasta muutaman sivun pituisesta tekstistä suorittaakseen annetun tehtävän • saavuttaa sellaiset tiedonhallinnan ja sanaston kartuttamisen taidot, että hän kykenee melko itsenäisesti omaksumaan jonkin ammatti- tai erityisalan oppimateriaalia • tunnistaa eri tekstilajeja ja eri tekstien rekisterieroja sekä jonkin ammattialan tekstejä, tietotekstejä ja kaunokirjallisia tekstejä • pystyy analysoimaan työpaikkailmoituksia • omaa riittävän medialukutaidon ymmärtääkseen esimerkiksi uutisia, mainoksia ja Internet-tekstejä sekä symboleja ja kuvia • hankkii tietoja Internetistä ja kirjastosta ja käyttää keskeisiä opiskelutaitoja <p>KIRJOITTAMINEN Tavoitteet: Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kirjoittaa henkilökohtaiseen elämään liittyviä tekstejä sekä asiatekstejä • osaa täyttää lomakkeita • kirjoittaa muutaman kappaleen pituisen jäsenyneen tekstin, esimerkiksi yhteenvedon • osaa esittää tukitietoa pääajatuksille ja ottaa lukijan huomioon • hallitsee melko monenlaiseseen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita • osaa ilmaista rinnasteisuutta ja alisteisuutta • käyttää hyväkseen tekstinkäsittelyohjelmaa, tekstinkäsittelyä ja vakioasettelua • osaa hakea ja valikoida tietoa eri lähteistä, referoida ja jäsenellä tekstejä, käyttää sanakirjaa ja tehdä muistiinpanoja.
Keskeinen sisältö	Rakenteita, sanastoa, kirjoittamista, puhumista, lukemista ym. tavoitetasolle pääsemisen edellyttämät sisällöt.
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot liittyvät kaikkiin muihin opintoihin.
Arvioinnin toteutus: Arvosanan muodostuminen: Arvioijat:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä. Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, harjoitusten ja testien perusteella. Opettaja

Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.
Arviointikriteerit:	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelijan suomen kielen taito on tasolla B1.2 (ks. liite).

Opintojakso	Taide ja kulttuuri		
Laajuus	2 ov		
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu suomalaiseen taiteeseen ja sen historiaan. Hän tutustuu suomalaiseen muotoiluun ja suomalaisen taiteen keskeisiin taiteilijoihin. Opiskelija oppii taiteen eri tyyliä ja niiden piirteitä sekä taiteen eri ilmaisumuotoja, Opiskelija osallistuu johonkin paikalliseen taidetapahtumaan tai käy tutustumiskäynnillä jossakin paikallisessa taidemuseossa tms.		
Keskeinen sisältö	Suomalainen taide, taidehistoria, muotoilu, taiteen tyyliä ja paikallinen taidetarjonta.		
Toteutustapa	Toiminnalliset ja luovat menetelmät, opintokäynnit, opetus ja itsenäinen opiskelu.		
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, suomalainen yhteiskunta- ja kulttuuri.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja tehtävien perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.		
Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tunnistaa joitakin taidemuotoja	- opiskelija tunnistaa keskeisiä taidemuotoja	- opiskelija osaa nimetä keskeiset taidemuodot ja mainita muutamia niiden edustajia
	- opiskelija tietää joitakin suomalaisen taiteen historian tapahtumia ja taiteilijoita	- opiskelija tietää keskeisiä suomalaisen taiteen historian tapahtumia ja taiteilijoita	- opiskelija osaa nimetä keskeiset ja merkittävät suomalaisen taidehistorian tapahtumat ja taiteilijat
	- opiskelija tunnistaa joitakin taiteen eri tyyliä	- opiskelija osaa nimetä joitakin keskeisiä taiteen tyyliä	- opiskelija osaa nimetä keskeiset taiteen tyyliä ja nimetä tyyliä edustajia
	- opiskelija tuntee joitakin paikallisia taidetapahtumia	- opiskelija osaa mainita keskeisiä paikallisia taidetapahtumia	- opiskelija osaa nimetä keskeisimmät ja merkittävimmät paikalliset taidetapahtumat

Opintojakso	Terveystieto		
Laajuus	1 ov		
Tavoitteet	Opiskelija ymmärtää terveiden elämäntapojen merkityksen ihmiselle ja tietää, miten voi vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa. Opiskelija tunnistaa omaa terveyttä tukevat toimet ja terveyttä uhkaavat riskitekijät. Opiskelijalla on tietoa omien valintojen tekemiseen. Opiskelija tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmää.		
Keskeinen sisältö	Terveys ja toimintakyky. Terveet elämäntavat elämäntapasairauksien ehkäisyssä (lihavuus, sydän- ja verisuonisairaudet, aikuistyyppin diabetes, osteoporoosi). Hyvä, suositeltava ruokavalio. Tupakoinnin ja alkoholin käytön vaikutus terveyteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä ja sen käyttö.		
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.		
Kytkenät muihin opintoihin	Liikunta, suomen kielen opinnot.		
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3. / S tai T1, H2, K3 (Imatra)		
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, tehtävien ja testin perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on osallistunut tunneille aktiivisesti, tehnyt määrätyt tehtävät ja suorittanut testin hyväksytysti.		
Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelija tietää ravinnon ja terveellisten elämäntapojen merkityksen ihmisen terveydelle ja työkyvylle - opiskelija tietää sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista 	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelija ymmärtää ravinnon ja terveellisten elämäntapojen merkityksen omassa elämässään ja osaa tarvittaessa muuttaa elämäntapojaan - opiskelija tietää ruokavaliosuosituksista - opiskelija tietää elämäntapasairauksista - opiskelija tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelija ymmärtää ravinnon ja terveellisten elämäntapojen merkityksen omassa elämässään ja osaa tarvittaessa muuttaa elämäntapojaan - opiskelija tuntee ruokavaliosuosituksen - opiskelija tuntee elämäntapasairauksista ja niiden riskitekijät - opiskelija tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut ja osaa käyttää niitä

Opintojakso	Tietotekniikka
Laajuus	2 ov (Imatra) / 1 ov (Lappeenranta)
Tavoitteet	Opiskelija hallitsee tietokoneen käytön niin, että se hyödyttää kaikkia opintoja. Opiskelija saa valmiuksia tietoteknisen osaamisen lisäämiseen ja osaa käyttää tekstinkäsittelyä, Internetiä sekä sähköpostia.
Keskeinen sisältö	Tietokoneen perustoiminnot. Tekstinkäsittely. Internet ja tiedonhaku. Sähköposti.
Toteutustapa	Oppitunnit ja harjoitukset.
Kytkenät muihin opintoihin	Kaikki muut opinnot.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.

Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden ja testin perusteella.		
Arvioijat:	Opettaja		
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testin.		
Arviointikriteerit:	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija käyttää tietokonetta opiskelun apuvälineenä - opiskelija ymmärtää tietotekniikan peruskäsitteet	- opiskelija osaa käyttöjärjestelmän perustoinninnot ja pystyy käyttämään oheislaitteita - opiskelija tuntee tietotekniikkaan liittyvää sanastoa	- opiskelija käyttää tietotekniikkaa joustavasti erilaisiin tarkoituksiin
	- opiskelija osaa kirjoittaa tekstin tekstinkäsittelyohjelmalla	- opiskelija osaa työkennellä tekstinkäsittelyohjelmalla sen perustoimintoja hyödyntäen	- opiskelija osaa työkennellä tekstinkäsittelyohjelmalla sen toimintoja monipuolisesti hyödyntäen
	- opiskelija osaa hakea tietoa hakusanalla Internetistä	- opiskelija osaa hakea tietoa Internetistä - opiskelija käyttää sähköpostia	- opiskelija osaa hakea tietoa Internetistä ja arvioida sen luotettavuutta - opiskelija käyttää sähköpostia

Opintojakso	Työelämä tieto
Laajuus	2 ov
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu Suomen yhteiskunnalliseen järjestelmään ja tuntee oikeutensa sekä velvollisuutensa aktiivisena asukkaana ja kansalaisena. Opiskelija ymmärtää lainsäädännön merkitystä ja sen vaikutusta yhteiskunnan toimintaan. Opiskelija tutustuu suomalaiseen työlainsäädäntöön ja tietää suomalaisen työyhteisön sääntöjä. Hän tutustuu myös suomalaiseen yrittäjyyteen ja siihen liittyvään lainsäädäntöön.
Keskeinen sisältö	Yksilön asema ja oikeudet Suomessa. Talouselämä: kansantalouden toiminta sekä kodin talous ja omien raha-asioiden hoitaminen. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Työelämä: työntekijän asema, työnhaku ja työmarkkinat, yrittäjyys työnteon muotona.
Toteutustapa	Oppitunnit ja tehtävät.
Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, opiskelu- ja ammatinvalintataidot, työssäoppimiseen valmentautuminen.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan T1, H2 tai K3.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu tuntiaktiivisuuden, tehtävien ja testien perusteella.
Arvioijat:	Opettaja.
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on tehnyt tuntitehtävät sekä määrätyt itsenäiset tehtävät ja suorittanut hyväksytysti testit.

Arviointikriteerit	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	- opiskelija tutustuu yksilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin yhteiskunnassa	- opiskelija tietää Suomessa pysyvästi asuvaa henkilöä koskevat keskeiset oikeudet ja velvollisuudet - opiskelija osaa toimia yhteiskunnan sääntöjen mukaisesti - opiskelija tietää suomalaisen oikeusjärjestelmän peruspiirteet	- opiskelija tuntee Suomessa pysyvästi asuvaa henkilöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet - opiskelija toimii yhteiskunnan sääntöjen mukaisesti - opiskelija tuntee suomalaisen oikeusjärjestelmän
	- opiskelija tietää Suomen elinkeinoelämän toimialoja ja oman taloudenhoidon perusteita	- opiskelija tietää oikeutensa ja velvollisuutensa taloudellisena toimijana (verotus, tuet ym.) - suunnittelee omia taloudellisia asioitaan - opiskelija tuntee Suomen elinkeinoelämän keskeisimpiä toimialoja, tuotantoa ja palveluita sekä niiden merkitystä työllisyydelle	- opiskelija ymmärtää oikeutensa ja velvollisuutensa taloudellisena toimijana - opiskelija tuntee Suomen elinkeinoelämää
	- opiskelija tietää Suomen poliittisen järjestelmän perusteet	- opiskelija tuntee Suomen poliittisen järjestelmän ja puolueet	- opiskelija tuntee Suomen poliittisen järjestelmän, puolueet ja vaalikäytännön
	- opiskelija tutustuu työntekijän rooliin työmarkkinoilla - opiskelija tietää minkälaisia työnhakuasiakirjoja Suomessa käytetään	- opiskelija ymmärtää työntekijän roolin työmarkkinoilla - opiskelija osaa tehdä työnhakuasiakirjoja ja tietää miten työhaastatteluun valmistaudutaan	- opiskelija tuntee työmarkkinoita sääteleviä taloudellisia tekijöitä ja niiden keskinäisiä riippuvuuksia - opiskelija osaa tehdä työnhakuasiakirjoja ja valmistautua työhaastatteluun - opiskelija tiedostaa yrittäjyyden yhdeksi uravaihtoehdoksi ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnassa

Opintojakso	Työssäoppimiseen valmentautuminen
Laajuus	4 ov (Imatra) / 8 ov (Lappeenranta)
Tavoitteet	Opiskelija tutustuu suomalaiseen työelämään ja –kulttuuriin työpaikoilla. Opiskelija saa realistisen kuvan niistä ammateista tai koulutusaloista, jotka häntä kiinnostavat. Opiskelija saa mahdollisuuden perehtyä niihin vaatimuksiin, joita hänen tavoitteensa saavuttaminen edellyttää. Opiskelija tutustuu ammatilliseen koulutukseen liittyvän työssäoppimisen käytäntöihin. Opiskelija osaa kyseisen työpaikan työsuojelumääräykset ja –ohjeet ja noudattaa niitä. Opiskelija tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät vaarat ja terveystahdit sekä osaa suojautua ja torjua niitä.
Keskeinen sisältö	Opiskelija työskentelee työpaikalla ohjattuna kykyjensä mukaisissa tehtävissä.
Toteutustapa	Työskentely työpaikalla, oppimispäiväkirjan kirjoittaminen, itsearviointi.

Kytkenät muihin opintoihin	Suomen kielen opinnot, ammatilliseen opiskeluun tutustuminen, opinto-ohjaus.
Arvioinnin toteutus:	Opintojakso arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä.
Arvosanan muodostuminen:	Arvosana muodostuu työpaikalta saadun ja itsearvioinnin perusteella.
Arvioijat:	Työpaikkaohjaaja ja ohjaava opettaja.
Vaadittavat suoritukset:	Opiskelija on työskennellyt työpaikalla sovittun ajan sekä palauttanut oppimispäiväkirjan sekä itsearvioinnin.
Arviointikriteerit	Opinnot katsotaan suoritetuksi, kun opiskelija on tutustunut työelämään työpaikoilla ohjeiden mukaisesti. Jos opiskelija on poissa työpaikalta, ja ohjaaja on sitä mieltä, että jakson tavoitteet eivät täyty, opiskelija, työpaikkaohjaaja sekä ohjaava opettaja yhdessä sopivat, miten poissaolo korvataan.

Valinnaiset opinnot

Opiskelijalla on mahdollisuus valita koulutukseensa 2 ov valinnaisia opintoja. Opintojen valikoima vaihtelee tilanteen mukaan. Valinnaiset opinnot arvioidaan suoritettu (S)-merkinnällä tai voimassa olevan arviointiasteikon (T1, H2, K3) mukaisesti riippuen opintojaksosta. Myös muualla suoritettuja opintoja voidaan hyväksyä.

4 OPISKELIJAN ARVIOINTI

4.1 Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet

Sen lisäksi, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (L 601/2005, 25 §) on säädetty, arvioinnilla ohjataan, motivoidaan ja kannustetaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamiseen ja tuetaan opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä.

Opiskelijan ohjauksen ja kannustuksen lisäksi arvioinnin tulee tuottaa tietoa opiskelijoiden osaamisesta opiskelijalle itselleen, opettajille ja työnantajille sekä jatko-opintoihin pyrkimistä varten.

4.2 Arvioinnista tiedottaminen

Opiskelijoille ja kaikille arviointiin osallistuville tiedotetaan ennen opintojen alkamista arvioinnin periaatteista ja niiden soveltamisesta (A 603/2005, 3 §). Tiedotettavia asioita ovat ainakin arvioinnin tehtävät ja tavoitteet, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, oppimisen ja osaamisen arviointi sisältäen työssäoppimiseen valmentautumisen, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit, arvosanasta päättäminen, arvioinnin uusiminen ja arvosanojen korottaminen, arvioinnin oikaiseminen sekä koulutuksesta annettavan todistuksen saaminen.

Opintojen alussa varmistetaan, että opiskelija ymmärtää koulutuksen arvioinnin periaatteet ja arviointitavan kielitaidon mahdollisista puutteista huolimatta.

4.3 Opiskelijan osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Opiskelijoille tiedotetaan siitä, minkälaista aineistoa ja asiakirjoja on esitettävä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista varten ja milloin opiskelijan on haettava osaamisen tunnistamista ja tunnustamista (A 603/205, 3 §).

Osaamisen tunnistaminen

Sen lisäksi, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (L 601/2005, 10 §, 1 mom.) on säädetty, opiskelijan osaamista on arvioitava jo opintojen alkaessa. Opiskelijan osaaminen ja sen taso tulee selvittää opiskelijan vahvuuksien tunnistamiseksi ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen määrittelemiseksi. Osaamisen tunnistaminen on pohjana opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden laatimisessa, mutta myös tarvittavan ohjauksen ja tuen määrittelemisessä.

Osaamisen tunnistamiseksi käydään arviointikeskustelu, johon osallistuvat opiskelija ja opettaja tai opettajat. Tarvittaessa voidaan järjestää testi tai koe, jossa osaamisen taso selvitetään. Aiempien opintojen osalta opiskelijan on esitettävä mieluiten suomenkielinen tai suomen kielelle käännetty todistus osaamisesta.

Osaamisen tunnustaminen

Sen lisäksi, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta (L 601/2005, 30 §, A 603/2005, 12 a §) on säädetty, tulee osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa.

Mikäli osaamisen tunnistamisessa opinnoille asetetut tavoitteet tai osa tavoitteista todetaan saavutetuiksi, osaaminen tunnustetaan. Osaamisen tunnustaminen kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Osaamisen tunnustaminen on osa opiskelijan arviointia ja sitä koskevat samat säädökset kuin muuta-kin opiskelijan arviointia (L601/2005, 25 §, 25 a §, 25 c §). Osaamisen tunnustamisella korvataan tai

luetaan hyväksi koulutukseen kuuluvia opintoja. Osaamisen tunnustamisella korvattavat koulutuksen osat merkitään todistukseen kuten normaalisti suoritettut osat. Osaamisen tunnustamisesta päättävät kyseisten opintojen opettaja tai opettajat yhdessä. Aikaisemmin hankitulle osaamiselle ei aseteta yleistä aikarajaa, jota ennen hankittua osaamista ei voitaisi tunnustaa, mutta osaamisen ajantasaisuus voidaan tarkistaa. Tarvittaessa opiskelijan on osoitettava osaamisensa vastaavuus koulutuksen vaatimuksiin ja tavoitteisiin.

4.4 Oppimisen ja osaamisen arviointi

Opiskelijan arviointi on kriteeriperustaista, jolloin opiskelijan oppimista ja osaamista verrataan aina koulutuksen vaatimuksiin sekä niiden pohjalta laadittuihin arviointikriteereihin. Opiskelijalla on oikeus oppia ennen kuin tavoitteissa määritellyä osaamista arvioidaan todistukseen tulevan arvosanan saamiseksi.

Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen vielä on opittava. Oppimisen arvioinnissa opettajan tai työpaikkaohjaajan tulee käyttää opiskelijaa motivoivia ja aktiivisia menetelmiä. Niiden avulla tuetaan ja motivoidaan opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa sekä kehitetään opiskelijan itsearviointitaitoa. Opiskelija arvioi oppimistaan opintojen tavoitteiden ja arviointiperusteiden perusteella.

Oppimista arvioidaan koko koulutuksen ja opiskelun ajan antamalla opiskelijalle suullista tai kirjallista palautetta oppimisen etenemisestä. Numeerista arviointia ei oppimisen arvioinnissa tarvita. Palautteella tuetaan ja ohjataan opiskelijaa mahdollisimman hyvin suorituksiin tuomalla esille opiskelijan vahvuudet. Oppimisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Osaamisen arviointi

Opiskelijalle annetaan todistukseen tulevat arvosanat voimassa olevan ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen mukaisella arviointiasteikolla (T1, H2, K3) tai suoritettu (S) –merkinnällä.

Kielelliset taidot	
- suomen kielen opinnot	S = suoritettu sekä kielitaidon tasojen kuvausasteikon (liite) mukainen tasoarvio
- englannin kieli	S = suoritettu
Matemaattiset, tietotekniset ja luonnontieteelliset taidot	voimassa olevan asetuksen mukainen arviointiasteikko (T1, H2, K3)
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	voimassa olevan asetuksen mukainen arviointiasteikko (T1, H2, K3), paitsi liikunta ja ensiapu S = suoritettu
Opiskelun- ja ammatinvalintatiedot	S = suoritettu
Valinnaiset opinnot	S = suoritettu tai voimassa olevan asetuksen mukainen arviointiasteikko riippuen opinnoista

Osaamista arvioitaessa arviointimenetelmät valitaan siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat opiskelijan oppimista. Opiskelijoille tulee olla mahdollisuus osoittaa osaamisensa monipuolisesti ja arvioida myös itse osaamistaan.

4.5 Arvosanasta päättäminen

Sen lisäksi, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta (L 601/2005, 25 b §, A 603/2005, 10 §, 11 §, 13 §) on säädetty, arvosanat todistukseen on annettava kaikista opetussuunnitelman opinnoista. Arvioinnin perustelut on aina kirjattava.

4.6 Arviointiaineiston säilyttäminen, arvioinnin uusiminen ja arvosanan korottaminen, arvioinnin oikaiseminen

Arviointiaineiston säilyttämisestä ja tallentamisesta on noudatettava, mitä valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta (A 603/2005, 11 a §) on säädetty.

Arvosanojen korottamisesta ja arvioinnin uusinnasta on voimassa, mitä valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen muuttamisesta (a 603/2005, 12 §) on säädetty.

Mahdolliset uusintakuulustelut on suoritettava koulun yleisinä tenttipäivinä.

Arvioinnin oikaisemisesta on voimassa, mitä laissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (L 601/2005, 25 c §) on säädetty.

4.7 Todistukset

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavasta koulutuksesta annetaan todistus, kun kaikki opinnot on suoritettu hyväksytysti. Todistus on virallinen asiakirja, jonka sisältö noudattaa opetussuunnitelman perusteita. Todistuksessa tulee olla todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän tai oppilaitoksen tai kummankin nimi.

Todistukseen merkitään seuraavat asiat:

- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Suoritetun koulutuksen nimi ja laajuus opintoviikkoina
- Suoritetut opinnot, niiden laajuudet ja arvosanat (joko asteikolla T1, H2, K3 tai suoritettu (S) –merkinnällä), suomen kielen taitojen osalta suoritettu (S) –merkintä ja kielitaidon tasojen kuvausasteikon (liite) mukainen taitotasoarvio
- Koulutukseen tutustumisen ja työssäoppimiseen valmentautumisen laajuus ja oppilaitokset sekä työpaikat
- Lisätiedot erityistaidoista
- Päiväys ja allekirjoitukset
- Koulutuksen järjestäjän tai oppilaitoksen leima

Todistuksen yhteydestä käy ilmi myös:

- Todistuksen myöntävän koulutuksen järjestäjän tai oppilaitoksen yhteystiedot
- Opetusministeriön myöntämä koulutuksen järjestämislupa
- Lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- Maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien opetussuunnitelmien mukaisesti (määräyksen hyväksymispäivämäärä ja diaarinumero)
- Maininta, että koulutus on opetusministeriön hyväksymä (koulutuksen alkaessa voimassa olleen ministeriön päätöksen tai asetuksen päivämäärä ja diaari- tai asetusnumero)
- Koulutuksen laajuuden, opintovuoden ja opintoviikon määritelmä
- Arvosana-asteikot

Todistus suoritetuista opinnoista

Jos kaikkia koulutuksen vähimmäistavoitteita ei ole suoritettu, voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista. Todistukseen merkitään arvosanojen lisäksi myös sellaisiin opintoihin osallistuminen, joista opiskelija ei ole saanut vielä arvosanaa. Todistukseen kirjataan lisäksi, mitä suorituksia koko koulutuksen todistuksen saaminen opiskelijalta edellyttää.

5. MUUT MÄÄRÄYKSET

5.1 Opinto-ohjaus ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Opinto-ohjauksen yleiset tavoitteet

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa riittävästi tietoa koulutuksesta ennen sen aloitusta ja sen aikana. Opiskelijan tulee tietää koulutukseen sisältyvät opinnot ja valinnan mahdollisuudet. Opiskelija osaa seurata opintosuoritusten kertymistä ja hakea tukea opintojensa suunnitteluun.

Opiskelija osaa tehdä koulutusta koskevia valintoja. Hän tunnistaa opiskeluunsa ja elämäntilanteeseensa mahdollisesti liittyviä ongelmia ja osaa hakea niihin tukea. Hän osaa käyttää opiskelijahuolto- ja muita ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluja.

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus tiedottaa alaikäisen opiskelijan huoltajalle opiskelijan opintojen etenemisestä.

Opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja ryhmämuotoista opinto-ohjausta. Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijaa kokonaisvaltaisesti opintojen eri vaiheissa.

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelu ja ammatilliset tavoitteet suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa. Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS), joka tukee urasuunnittelua ja kehittää itsearvioinnin taitoja. Opiskelijaa ohjataan HOPSin laadinnassa ja sen toteutumisen seuraamisessa. HOPS on suunnitelma, jonka toteuttamiseen opiskelija sitoutuu ja motivoituu koko koulutuksen ajaksi.

Suunnitelmassa otetaan huomioon opiskelijan lähtötilanne, koulutustausta ja koulutustarpeet. Samoin selvitetään opiskelijan aikaisempi osaaminen. Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavassa koulutuksessa selvitetään erityisesti opiskelijan:

- suomalaisen yhteiskunnan ja työskulttuurin tuntemus sekä työkokemuksen laatu
- koulutuksen ja tukitoimien tarve erityisesti suomen kielen osalta
- tietokoneen käyttöön tai verkko-opiskeluun tarvittavat valmiudet
- lähtökulttuuriin ja elämäntilanteeseen liittyvät tekijät, jotka voivat vaikuttaa opintoihin ja niihin sitoutumiseen

HOPS sisältää opiskelijan yksilölliset valinnat, opinnoissa etenemisen, oppimisen arvioinnin, opiskelijan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen, työssäoppimiseen valmentautumisen paikat ja ajat.

HOPSin laadintaan osallistuvat opettaja ja tarvittaessa opinto-ohjaaja opiskelijan kanssa neuvotellen. Suunnitelmassa määritellään oppimisen tavoitteet, opintojen suorittaminen, suoritustavat ja ajoitus sekä opintojen arviointi. Mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat tunnistetaan ja opiskelijan itseohjautuvuutta tuetaan.

HOPSin toteutumista ja opintojen etenemistä seurataan ja tarvittaessa opiskelijalle annetaan tukiope-
tusta. Opiskelijaa ohjataan tekemään omaa oppimistaan koskevia päätöksiä sekä tarvittaessa tarken-
tamaa ja muuttamaan suunnitelmaa opintojen edetessä.

5.2 Erityisopetuksen toteuttaminen

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus ei ole varsinaisesti tarkoitettu erityisopiskelijoille, koska heille on omia valmentavia ja tutkintoon johtavia koulutusmuotoja. Yksittäistapauksissa myös maahanmuuttajien valmistavassa koulutuksessa voidaan antaa erityistä tukea sitä tarvitsevalle opiskelijalle. Erityisen tuen ja järjestelyjen suunnittelussa noudatetaan koulun opetussuunnitelman yhteisessä osassa mainittuja erityisopetuksen toteuttamistapoja sovellettuina valmistavaan koulutukseen. Erityistä tukea tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Koulutuksen tavoitteita voidaan mukauttaa kokonaan tai osittain.

5.3 Kodin ja koulun yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyöstä säädetään laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998, 5 §, 14 §).

5.4 Opiskelijahuolto

Opiskelijahuollosta säädetään laissa ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998, 14 §, 37 a §).

Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskelijoilla on käytävissä samat opiskelijahuollon palvelut kuin muilla koulun opiskelijoilla. Koulutuksen aikana opiskelijalle tulee tiedottaa opiskelijahuollon toteutuksesta, eri palveluista, paikallisista tukiverkostoista ja tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että opiskelijat tuntevat oppilaitoksessa noudatettavat järjestyssäännöt.

LIITE 1 KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen. Lähde: OPH.

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.1	Kielitaidon alkeiden hallinta	<p>* Ymmärtää erittäin rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja fraaseja (tervehdyksiä, nimiä, lukuja, kehotuksia) arkisissa yhteyksissä.</p> <p>* Ei edes ponnistellen ymmärrä kuin kaikkein alkeellisinta kielialinesta.</p> <p>*Tarvitsee erittäin paljon apua: toistoa, osoittamista, käännöstä.</p>	<p>*Osaa vastata häntä koskeviin yksinkertaisiin kysymyksiin lyhyin lausein. Vuorovaikutus on puhekumppanin varassa, ja puhuja turvautuu ehkä äidinkielen tai eleisiin.</p> <p>* Puheessa voi olla paljon pitkiä taukoja, toistoja ja katkoksia.</p> <p>* Ääntäminen voi aiheuttaa suuria ymmärtämisiongelmiä.</p> <p>* Osaa hyvin suppean perussanaston ja joitakin opeteltuja vakioilmaisuja.</p> <p>* Puhuja ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta hänen hallitsemansa harvat kaavamaiset ilmaisut voivat olla melko virheettömiä.</p>	<p>*Tuntee kirjainjärjestyksen, mutta ymmärtää tekstistä vain hyvin vähän.</p> <p>*Tunnistaa vähäisen määrän tuttuja sanoja ja lyhyitä fraaseja ja osaa yhdistää niitä kuviin.</p> <p>* Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennakoitavassa yhteydessä on erittäin rajallinen.</p>	<p>*Osaa viestiä välittömiä tarpeita hyvin lyhyin ilmaisin.</p> <p>*Osaa kirjoittaa kielen kirjaimet ja numerot kirjaimin, merkitä muistiin henkilökohtaiset perustietonsa ja kirjoittaa joitakin tuttuja sanoja ja fraaseja.</p> <p>*Osaa joukon erillisiä sanoja ja sanontoja.</p> <p>* Ei kykene vapaaseen tuotokseen, mutta kirjoittaa oikein muutamia sanoja ja ilmauksia.</p>
A1.2	Kehittyvä alkeiskielitaito	<p>*Ymmärtää rajallisen määrän sanoja, lyhyitä lauseita, kysymyksiä ja kehotuksia, jotka liittyvät henkilökohtaisiin asioihin tai välittömään tilanteeseen.</p> <p>* Joutuu ponnistelemaan ymmärtääkseen yksinkertaisiakin lausumia ilman selviä tilannevihjeitä.</p> <p>*Tarvitsee paljon apua: puheen hidastamista, toistoa, näyttämistä ja käännöstä.</p>	<p>*Osaa viestiä suppeasti joitakin välittömiä tarpeita ja kysyä ja vastata henkilökohtaisia perustietoja käsittelevissä vuoropuheluissa. Tarvitsee usein puhekumppanin apua.</p> <p>*Puheessa on taukoja ja muita katkoksia.</p> <p>*Ääntäminen voi aiheuttaa usein ymmärtämisiongelmiä.</p> <p>* Osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieopin aineksia.</p> <p>* Alkeellisessakin vapaassa puheessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.</p>	<p>*Ymmärtää nimiä, kylttejä ja muita hyvin lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä, jotka liittyvät välittömiin tarpeisiin.</p> <p>* Tunnistaa yksinkertaisesta tekstistä yksittäisen tiedon, jos voi lukea tarvittaessa uudelleen</p> <p>* Kyky ymmärtää entuudestaan tuntematon sana edes hyvin ennustettavassa yhteydessä on rajallinen.</p>	<p>*Osaa viestiä välittömiä tarpeita lyhyin lausein.</p> <p>*Osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään (esim. vastauksia kysymyksiin tai muistilappuja).</p> <p>* Osaa joitakin perussanoja ja sanontoja ja pystyy kirjoittamaan hyvin yksinkertaisia päälauseita.</p> <p>* Ulkoa opetellut fraasit voivat olla oikein kirjoitettuja, mutta alkeellisimmassakin vapaassa tuotoksessa esiintyy hyvin paljon kaikenlaisia virheitä.</p>

Taitotaso A1		Suppea viestintä kaikkein tutuimmissa tilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A1.3	Toimiva alkeiskielitaito	<p>* Ymmärtää yksinkertaisia lausumia (henkilökohtaisia kysymyksiä ja jokapäiväisiä ohjeita, pyyntöjä ja kieltoja) rutiinimaisissa keskusteluissa tilanneyhteyden tukena.</p> <p>* Pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseensa liittyviä keskusteluja.</p> <p>* Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja kuulijalle kohdennettua yleiskielistä puhetta.</p>	<p>* Osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään. Selviyty kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista. Tarvitsee joskus puhekumppanin apua.</p> <p>* Kaikkein tutuimmat jaksot sujuvat, muualla tauot ja katkokset ovat hyvin ilmeisiä.</p> <p>* Ääntäminen voi joskus tuottaa ymmärtämisiongelmiä.</p> <p>* Osaa rajallisen joukon lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeisintä sanastoa ja perustason lauserakenteita.</p> <p>* Alkeellisessakin puheessa esiintyy paljon peruskielioppivirheitä.</p>	<p>* Pystyy lukemaan tuttuja ja joitakin tuntemattomia sanoja. Ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita.</p> <p>* Pystyy löytämään tarvitsemansa yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä (postikortit, säätiedotukset).</p> <p>* Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on hyvin hidasta.</p>	<p>* Selviytyy kirjoittamalla kaikkein tutuimmissa, helposti ennakoitavissa arkisiin tarpeisiin ja kokemuksiin liittyvissä tilanteissa.</p> <p>* Osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä (yksinkertaisen postikortin, henkilö tiedot, yksinkertainen sanelu).</p> <p>* Osaa kaikkein tavallisia sanoja ja ilmauksia, jotka liittyvät omaan elämään tai konkreetteihin tarpeisiin. Osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkeitä.</p> <p>* Alkeellisessakin vapaassa tuotoksessa esiintyy monenlaisia virheitä.</p>

Taitotaso A2		Välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A2.1	Peruskielitaidon alkuvaihe	<p>* Pystyy ymmärtämään yksinkertaista puhetta tai seuraamaan keskustelua aiheista, jotka ovat hänelle välittömän tärkeitä.</p> <p>* Pystyy ymmärtämään lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien keskustelujen ja viestien (ohjeet, kuulutukset) ydinsällön sekä havaitsemaan aihepiirin vaihdokset tv-uutisissa.</p> <p>* Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää normaalilla nopeudella ja selkeästi puhuttua yleiskielistä puhetta, joka usein täytyy lisäksi toistaa.</p>	<p>* Osaa kuvata lähipiiriään muutamien lyhyin lausein. Selviyty yksinkertaisista sosiaalisista kohtaamisista ja tavallisimmista palvelutilanteista. Osaa aloittaa ja lopettaa lyhyen vuoropuhelun, mutta kykenee harvoin ylläpitämään pitempää keskustelua.</p> <p>* Tuottaa sujuvasti joitakin tuttuja jaksoja, mutta puheessa on paljon hyvin ilmeisiä taukoja ja vääriä aloituksia.</p> <p>* Ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on hyvin ilmeistä ja ääntämisvirheistä voi koitua satunnaisia ymmärtämisiongelmiä.</p> <p>* Osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita (kuten menneen ajan muotoja ja konjunktioita).</p> <p>* Hallitsee kaikkein yksinkertaisimman kieliopin alkeellisessa vapaassa puheessa,</p>	<p>* Ymmärtää yksinkertaisia ja kaikkein tavanomaisinta sanastoa sisältäviä tekstejä (yksityiskirjeitä, pikku-uutisia, arkisimpia käyttöohjeita).</p> <p>* Ymmärtää tekstin pääajatuksen ja joitakin yksityiskohtia parin kappaleen pituisesta tekstistä. Osaa paikantaa ja verrata yksittäisiä tietoja ja pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn kontekstin avulla.</p> <p>* Lyhyenkin tekstipätkän lukeminen ja ymmärtäminen on hidasta.</p>	<p>* Selviytyy kirjoittamalla kaikkein rutiinomaisimmista arkitilanteista.</p> <p>* Osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia viestejä (henkilökohtaiset kirjeet, lappuset), jotka liittyvät arkisiin tarpeisiin sekä yksinkertaisia, luettelomaisia kuvauksia hyvin tutuista aiheista (todellisista tai kuvitteellisista henkilöistä, tapahtumista, omista ja perheen suunnitelmista).</p> <p>* Osaa käyttää perustarpeisiin liittyvää konkreettista sanastoa ja peruskamuotoja sekä yksinkertaisen sidossanoin (ja, mutta) liitetyjä rinnasteisia lauseita.</p> <p>* Kirjoittaa kaikkein yksinkertaisimmat sanat ja rakenteet melko oikein, mutta tekee toistuvasti virheitä perusasioissa (aikamuodot, taivutus) ja tuottaa paljon kömpelöitä ilmaisuja vapaassa tuotoksessa.</p>

			mutta virheitä esiintyy yhä paljon perusrakenteissakin.		
--	--	--	---	--	--

Taitotaso A2		Välittömän sosiaalisen kanssakäymisen perustarpeet ja lyhyt kerronta			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
A2.2	Kehittyvä peruskieletaito	<p>* Ymmärtää tarpeeksi kyetäkseen tyydyttämään konkreetit tarpeensa. Pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia.</p> <p>*Pystyy yleensä tunnistamaan ympärillään käytävän keskustelun aiheen. Ymmärtää tavallista sanastoa ja hyvin rajallisen joukon idiomeja tuttuja aiheita tai yleistietoa käsittelevässä tilannesidonnaisessa puheessa.</p> <p>* Yksinkertaisenkin viestin ymmärtäminen edellyttää yleispuhekieltä, joka äännetään hitaasti ja selvästi. Toistoa tarvitaan melko usein.</p>	<p>* Osaa esittää pienen, luettelomaisen kuvauksen lähipiiristään ja sen jokapäiväisistä puolista. Pystyy osallistumaan rutiininomaisiin keskusteluihin omista tai itselleen tärkeistä asioista. Voi tarvita apua keskustelussa ja vältellä joitakin aihepiirejä.</p> <p>*Puhe on välillä sujuvaa, mutta erilaiset katkokset ovat hyvin ilmeisiä.</p> <p>*Ääntäminen on ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy.</p> <p>*Osaa kohtalaisen hyvin tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja jonkin verran idiomaattisia ilmaisuja. Osaa useita yksinkertaisia ja myös joitakin vaativampia rakenteita.</p> <p>* Laajemmassa vaapaa puheessa esiintyy paljon virheitä perusasioissa (esim. verbien aikamuodoissa) ja ne voivat joskus haitata ymmärrettävyyttä.</p>	<p>*Ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia muutaman kappaleen pituisista viesteistä jonkin verran vaativissa arkisissa yhteyksissä (mainokset, kirjeet, ruokalistat, aikataulut) sekä faktatekstejä (käyttöohjeet, pikku-uutiset).</p> <p>* Pystyy hankkimaan helposti ennakointia tutuista aiheista selkeästi jäsenneilystä muutaman kappaleen pituisesta tekstistä. Osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä niiden kieliasusta ja kontekstista.</p> <p>* Tarvitsee usein uudelleen lukemista ja apuvälineitä tekstikappaleen ymmärtämiseksi.</p>	<p>* Selviytyy kirjoittamalla tavanomaisissa arkitilanteissa.</p> <p>*Osaa kirjoittaa hyvin lyhyen, yksinkertaisen kuvauksen tapahtumista, menneistä toimista ja henkilökohtaisista kokemuksista tai elinympäristönsä arkipäiväisistä puolista (lyhyet kirjeet, muistilaput, hakemukset, puhelinviestit).</p> <p>*Osaa arkisen perus-sanaston, rakenteet ja tavallisimmat sidoskeinit.</p> <p>* Kirjoittaa yksinkertaiset sanat ja rakenteet oikein, mutta tekee virheitä harvinaisemmissa rakenteissa ja muodoissa ja tuottaa kömpelöitä ilmaisuja.</p>

Taitotaso B1		Selviytyminen arkielämässä			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B1.1	Toimiva peruskieletaito	<p>*Ymmärtää pääajatuksat ja keskeisiä yksityiskohtia puheesta, joka käsittelee koulussa, työssä tai vapaa-aikana säännöllisesti toistuvia teemoja mukaan lukien lyhyt kerronta. Tavoittaa radiouutisten, elokuvien, tv-ohjelmien ja selkeiden puhelinviestien pääkohdat.</p> <p>* Pystyy seuraamaan yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta. Ymmärtää tavallista sanastoa ja rajallisen joukon idiomeja.</p> <p>* Pitemmän viestin ymmärtäminen edellyttää normaalia hitaampaa ja selkeämpää yleiskielistä puhetta. Toistoa tarvitaan silloin tällöin.</p>	<p>*Osaa kertoa tutuista asioista myös joitakin yksityiskohtia. Selviytyy kielialueella tavallisimmista arkitilanteista ja epävirallisista keskusteluista. Osaa viestiä itselleen tärkeistä asioista myös hieman vaativammassa tilanteissa. Pitkäkestoinen esitys tai käsitteelliset aiheet tuottavat ilmeisiä vaikeuksia.</p> <p>*Pitää yllä ymmärrettävää puhetta, vaikka pitemmissä puhejaksoissa esiintyy taukoja ja epäröintiä.</p> <p>*Ääntäminen on selvästi ymmärrettävää, vaikka vieras korostus on joskus ilmeistä ja ääntämisvirheitä esiintyy jonkin verran.</p> <p>*Osaa käyttää melko laajaa jokapäiväistä sanastoa ja joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Käyttää useita erilaisia rakenteita.</p> <p>* Laajemmassa vaapassa puheessa kielilooppivirheet ovat tavalisia (esim. artikkeleita ja päätteitä puuttuu), mutta ne haittaavat harvoin ymmärrettävyyttä.</p>	<p>*Pystyy lukemaan monenlaisia, muuttaman sivun pituisia tekstejä (taulukot, kalenterit, kurssiohjelmat, keittokirjat) tutuista aiheista ja seuraamaan tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.</p> <p>* Pystyy seuraamaan tuttua aihetta käsittelevän parivivuisen tekstin pääajatuksia, avainsanoja ja tärkeitä yksityiskohtia.</p> <p>* Arkikokemuksesta poikkeavien aiheiden ja tekstin yksityiskohtien ymmärtäminen voi olla puutteellista.</p>	<p>* Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävän, jonkin verran yksityiskohtaistakin arkitietoa välittävän tekstin tutuista, itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitelluista aiheista.</p> <p>*Osaa kirjoittaa selväpiirteisen sidosteisen tekstin liittämällä erilliset ilmaukset peräkkäin jaksoiksi (kirjeet, kuvat, tarinat, puhelinviestit). Pystyy välittämään tehokkaasti tuttua tietoa tavallisimmissa kirjallisen viestinnän muodoissa.</p> <p>*Osaa useimpien tutuissa tilanteissa tarvittavien tekstien laadintaan riittävän sanaston ja rakenteet, vaikka teksteissä esiintyy interferenssiä ja ilmeisiä kiertoilmaisuja.</p> <p>* Rutiininomainen kielilaines ja perusrakenteet ovat jo suhteellisen virheettömiä, mutta jotkut vaativimmat rakenteet ja sanaliitot tuottavat ongelmia.</p>

Taitotaso B1		Selviytyminen arkielämässä			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B1.2	Sujuva peruskie- li-taito	<p>* Ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa, joka liittyy tuttuihin ja melko yleisiin aiheisiin jonkin verran vaativissa yhteyksissä (epä-suora tiedustelu, työkeskustelut, ennakoitavissa olevat puhelinviestit).</p> <p>* Ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta ja epämuodollisesta keskustelusta.</p> <p>* Ymmärtäminen edellyttää yleiskieltä tai melko tuttua aksenttia sekä satunnaisia toistoja ja uudelleenmuotoiluja. Nopea syntyperäisten välinen keskustelu ja vieraiden aiheiden tuntemattomat yksityiskohdat tuottavat vaikeuksia.</p>	<p>* Osaa kertoa tavallisista, konkreeteista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen ja selostaa myös muita aiheita, kuten elokuvia, kirjoja tai musiikkia. Osaa viestiä varmasti useimmissa tavallisissa tilanteissa. Kielellinen ilmaisu ei ehkä ole kovin tarkkaa.</p> <p>* Osaa ilmaista itseään suhteellisen vaivattomasti. Vaikka taukoja ja katkoksia esiintyy, puhe jatkuu ja viesti välittyy.</p> <p>* Ääntäminen on hyvin ymmärrettävää, vaikka intonaatio ja painotus eivät ole aivan kohdekielen mukaisia.</p> <p>* Osaa käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja. Käyttää myös monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita.</p> <p>* Kielioppivirheitä esiintyy jonkin verran, mutta ne haittaavat harvoin laajempaakaan viestintää.</p>	<p>* Pystyy lukemaan muutaman kappaleen pituisia tekstejä monenlaisista aiheista (lehtiartikkelit, esitteet, käyttöohjeet, yksinkertainen kaunokirjallisuus) ja selviää myös jonkin verran päättelyä vaativista teksteistä käytännönläheisissä ja itselleen tärkeissä tilanteissa.</p> <p>* Pystyy etsimään ja yhdistelemään tietoja useammasta muutaman sivun pituisesta tekstistä suorittaakseen jonkin tehtävän.</p> <p>* Pitkien tekstien jotkin yksityiskohdat ja sävyt saattavat jäädä epäselviksi.</p>	<p>* Osaa kirjoittaa henkilökohtaisia ja julkisempiaakin viestejä, kertoa niissä uutisia ja ilmaista ajatuksiaan tutuista abstrakteista ja kulttuuriaiheista, kuten musiikista tai elokuvista.</p> <p>* Osaa kirjoittaa muutaman kappaleen pituisen jäsentyneen tekstin (muistiinpanoja, lyhyitä yhteenvetoja ja selostuksia selväpiirteisen keskustelun tai esityksen pohjalta).</p> <p>Osaa esittää jonkin verran tukitietoa pääajatuksille ja ottaa lukijan huomioon.</p> <p>* Hallitsee melko monenlaiseen kirjoittamiseen tarvittavaa sanastoa ja lauserakenteita. Osaa ilmaista rinnasteisuutta ja alisteisuutta.</p> <p>* Pystyy kirjoittamaan ymmärrettävää ja kohdullisen virheetöntä kieltä, vaikka virheitä esiintyy vaativissa rakenteissa, tekstin jäsentelyssä ja tyylissä ja vaikka äidinkielen tai jonkin muun kielen vaikutus on ilmeinen.</p>

Taitotaso B2 Selviytyminen säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa					
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B2.1	Itsenäisen kielitaidon perustaso	<p>* Ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksisen puheen pääajatuksia, kun se käsittelee konkreetteja tai abstrakteja aiheita. Pystyy seuraamaan yleisesti kiinnostavaa yksityiskohtaista kerrontaa (uutiset, haastattelut, elokuvat, luennot).</p> <p>* Ymmärtää puheen pääkohdat, puhujan tarkoituksen, asenteita, mahdollisuusastetta ja tyyliä. Pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia, jos puheen kulku on selvästi merkitty erilaisin jäsentimin (sidesanat, rytmitys). Pystyy tiivistämään tai ilmaisemaan kuulemassaan avainkohdat ja tärkeät yksityiskohdat.</p> <p>* Ymmärtää suuren osan ympärillään käytävästä keskustelusta, mutta voi kokea vaikeaksi ymmärtää useamman syntyperäisen välistä keskustelua, jos nämä eivät mitenkään helpota sanottavaansa.</p>	<p>* Osaa esittää selkeitä, täsmällisiä kuvauksia monista kokemuspriinsä liittyvistä asioista, kertoa tuntemuksista sekä tuoda esiin tapahtumien ja kokemusten henkilökohtaisen merkityksen. Pystyy osallistumaan aktiivisesti useimpiin käytännöllisiin ja sosiaalisiin tilanteisiin sekä melko muodollisiin keskusteluihin. Pystyy säännölliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa vaikuttamatta tahattomasti huvittavalla tai ärsyttävällä. Kielellinen ilmaisu ei aina ole täysin tyylikästä.</p> <p>* Pystyy tuottamaan puhejaksoja melko tasaiseen tahtiin, ja puheessa on vain harvoin pitempiä taukoja.</p> <p>* Ääntäminen ja intonaatio ovat selkeitä ja luontevia.</p> <p>* Osaa käyttää monipuolisesti kielen rakenteita ja laajahkoa sanastoa mukaan lukien idiomaattinen ja käsitteellinen sanasto. Osoittaa kasvavaa taitoa reagoida sopivasti tilanteen asettamiin muotovaatimuksiin.</p> <p>* Kielioopin hallinta on melko hyvää, eivätkä satunnaiset virheet yleensä haittaa ymmärrettävyyttä.</p>	<p>* Pystyy lukemaan itsenäisesti muutama sivun pituisia tekstejä (lehtiartikkelit, novelleja, viihde- ja tietokirjallisuutta, raportteja ja yksityiskohtaisia ohjeita) oman alan tai yleisistä aiheista. Tekstit voivat käsittää abstrakteja, käsitteellisiä tai ammatillisia aiheita, ja niissä on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.</p> <p>* Pystyy tunnistamaan kirjoittajan ja tekstin tarkoituksen, paikantamaan useita eri yksityiskohtia pitkistä tekstistä. Pystyy nopeasti tunnistamaan tekstin sisällön ja uusien tietojen käyttöarvon päättääkseen, kannattaako tekstiin tutustua tarkemmin.</p> <p>* Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien idiomit ja kulttuuriviittaukset.</p>	<p>* Osaa kirjoittaa selkeitä ja yksityiskohtaisia tekstejä monista itseään kiinnostavista aihepiireistä, tutuista abstrakteista aiheista, rutiiniluonteisista asiaviesteistä sekä muodollisempia sosiaalisia viestejä (arvostelut, liikekirjeet, ohjeet, hakemukset, yhteenvedot).</p> <p>* Osaa kirjoittaessaan ilmaista tietoja ja näkemyksiä tehokkaasti ja kommentoida muiden näkemyksiä. Osaa yhdistellä tai tiivistää eri lähteistä poimittuja tietoja omaan tekstiin.</p> <p>* Osaa laajan sanaston ja vaativia lauserakenteita sekä kielelliset keinot selkeän, sidosteisen tekstin laatimiseksi. Sävy ja tyylin joustavuus on rajallinen, ja pitkässä esityksessä voi ilmetä hyppäyksiä asiaa toiseen.</p> <p>* Hallitsee melko hyvin oikeinkirjoituksen, kielioopin ja välimerkkien käytön, eivätkä virheet johda väärinkäsityksiin. Tuotoksessa saattaa näkyä äidinkielen vaikutus. Vaativat rakenteet sekä ilmaisuuden ja tyylin joustavuus tuottavat ongelmia.</p>

Taitotaso B2 Selviytyminen säännöllisessä kanssakäymisessä syntyperäisten kanssa					
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
B2.2	Toimiva itsenäisen kielitaito	<p>* Ymmärtää elävää tai tallennettua, selkeästi jäsenyntyä yleiskielistä puhetta kaikissa sosiaalisen elämän, koulutuksen ja työelämän tilanteissa (myös muodollinen keskustelu ja syntyperäisten välinen vilkas keskustelu).</p> <p>* Pystyy yhdistämään vaativia tehtäviä varten kompleksista ja yksityiskohtaista tietoa kuulemistaan laajoista keskusteluista tai esityksistä. Osaa päätellä ääneen lausumattomia asenteita ja sosiokulttuurisia viitteitä sekä arvioida kriittisesti kuulemaansa.</p> <p>* Ymmärtää vieraita puhujia ja kielimuotoja. Huomatava taustamelu, kielellinen huumori ja harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset saattavat yhä tuottaa vaikeuksia.</p>	<p>*Osaa pitää valmistellun esityksen monenlaisista yleisistä aiheista. Pystyy tehokkaaseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa. Osaa keskustella ja neuvotella monista asioista, esittää ja kommentoida vaativia ajatuskulkuja ja kytkeä sanottavansa toisten puhevuoroihin. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla. Esitys voi olla kaavamaista, ja puhuja turvautuu toisinaan kiertoilmauksiin.</p> <p>*Osaa viestiä spontaanisti, usein hyvinkin sujuvasti ja vaivattomasti satunnaisista epäroineista huolimatta.</p> <p>*Ääntäminen ja intonaatio ovat hyvin selkeitä ja luontevia.</p> <p>* Hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista konkreetteja ja käsitteellisiä, tuttuja ja tuntemattomia aiheita varmasti, selkeästi ja tilanteen vaatimaa muodollisuustasoa noudattaen. Kielelliset syyt rajoittavat ilmaisua erittäin harvoin.</p> <p>* Kieliohin hallinta on hyvää. Usein puhuja korjaa virheensä itse, eivätkä virheet häiritse ymmärrettävyyttä.</p>	<p>*Pystyy lukemaan itsenäisesti usean sivun pituisia, eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä (päävälehtiä, novelleja, kaunokirjallisuutta). Jotkin näistä voivat olla vain osittain tuttuja tai tuntemattomia, mutta henkilön itsensä kannalta merkityksellisiä.</p> <p>* Pystyy tunnistamaan kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin tarkoituksen. Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsitteellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä. Ymmärtää riittävästi tiivistääkseen pääkohdat tai ilmaistakseen ne toisin sanoin.</p> <p>* Vaikeuksia tuottavat vain pitkien tekstien harvinaisemmat idiomit ja kulttuuriviittaukset.</p>	<p>*Osaa kirjoittaa selkeitä, yksityiskohtaisia, muodollisia ja epämuodollisia tekstejä monimutkaisista todellisista tai kuvitelluista tapahtumista ja kokemuksista enimmäkseen tutuille ja toisinaan tuntemattomille lukijoille. Osaa kirjoittaa esseiden, muodollisen tai epämuodollisen selostuksen, muistiinpanoja jatkotehtäviä varten ja yhteenvetoja.</p> <p>*Osaa kirjoittaa selkeän ja jäsenytyneen tekstin, ilmaista kantansa, kehitellä argumentteja systemaattisesti, analysoida, pohtia ja tiivistää tietoa ja ajatuksia.</p> <p>* Kielellinen ilmaisuvarasto ei rajoita havaittavasti kirjoittamista.</p> <p>* Hallitsee hyvin kieliopin, sanaston ja tekstin jäsenyksen. Virheitä voi esiintyä harvinaisissa rakenteissa ja idiomaattisissa ilmauksissa sekä tyyliseikoissa.</p>

Taitotasot C1-C2		Selviytyminen monissa vaativissa kielenkäyttötilanteissa			
		Kuullun ymmärtäminen	Puhuminen	Luetun ymmärtäminen	Kirjoittaminen
C1.1	Taitavan kielitaidon perustaso	<p>*Ymmärtää suhteellisen vaivattomasti pitempääkin puhetta tai esitystä (elokuvia, luentoja, keskusteluja, väittelyjä) erilaisista tutuista ja yleisistä aiheista myös silloin, kun puhe ei ole selkeästi jäsennellyä ja sisältää idiomattisia ilmauksia ja rekisterinvaihdoksia.</p>	<p>*Osaa pitää pitkähkön, valmistellun muodollisenkin esityksen. Pystyy ottamaan aktiivisesti osaa monimutkaisiin käsitteellisiin ja yksityiskohtia sisältäviin tilanteisiin ja johtaa ruutiinluonteisia kokouksia ja pienryhmiä. Osaa käyttää kieltä monenlaiseen sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Tyylilajien ja kielimuotojen vaihtelu tuottaa vaikeuksia.</p>	<p>*Ymmärtää yksityiskohtaisesti pitkähköjä, kompleksisia tekstejä eri aloilta.</p> <p>*Pystyy vaihtelevaan lukutapaansa tarpeen mukaan. Osaa lukea kriittisesti ja tyyllillisiä vivahteita arvioiden sekä tunnistaa kirjoittajan asennoitumisen ja tekstin piilomerkityksiä. Pystyy paikantamaan ja yhdistämään useita käsit-</p>	<p>*Pystyy kirjoittamaan selkeitä, hyvin jäsenyntyä tekstejä monimutkaisista aiheista, ilmaisemaan itseään täsmällisesti ja ottamaan huomioon vastaanottajan. Osaa kirjoittaa todellisista ja kuvitteellisista aiheista varmalta, persoonallisella tyyllillä käyttäen kieltä joustavasti ja monitasoisesti. Pystyy kirjoittamaan selkeitä ja laajoja selostuksia vaativastakin aiheista.</p> <p>*Osoittaa, että hallitsee</p>

	<p>*Ymmärtää hyvin erilaisia äänitemateriaaleja yksityiskohtaisesti ja puhujien välisiä suhteita ja tarkoituksia tunnistuen.</p> <p>*Vieras aksentti tai hyvin murteellinen puhekieli tuottavat vaikeuksia.</p>	<p>*Osaa viestiä sujuvasti, spontaanisti ja lähes vaivattomasti.</p> <p>*Osaa vaihdella intonaatiota ja sijoittaa lausepainot oikein ilmaistakseen kaikkein hienoimpiakin merkitysvaihteluita.</p> <p>*Sanasto ja rakenteisto ovat hyvin laajat ja rajoittavat ilmaisua erittäin harvoin. Osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti tilanteen vaatimalla tavalla.</p> <p>*Kielioopin hallinta on hyvää. Satunnaiset virheet eivät hankaloita ymmärtämistä, ja puhuja osaa korjata ne itse.</p>	<p>teellisiä tietoja monimutkaisista teksteistä, tiivistämään ne ja tekemään niistä vaativia johtopäätöksiä.</p> <p>*Vaativimmat yksityiskohdat ja idiomattiset tekstikohdat saattavat vaatia useamman lukukerran tai apuvälineiden käyttöä.</p>	<p>monia keinoja tekstin jäsentämiseksi ja sidosteisuuden edistämiseksi.</p> <p>*Kielellinen ilmaisuvarasto on hyvin laaja. Hallitsee hyvin idiomattiset ilmaukset ja tavalliset sanonnat.</p> <p>* Hallitsee erittäin hyvin kielioopin, sanaston ja tekstin jäsenyyksen. Virheitä voi esiintyä satunnaisesti idiomattisissa ilmauksissa sekä tyyliseikoissa.</p>
--	---	--	--	---